

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เรื่อง โวหารวรรณศิลป์ (๓)

ครูผู้สอน ครูฟาริตะห์ เบญญากาจ

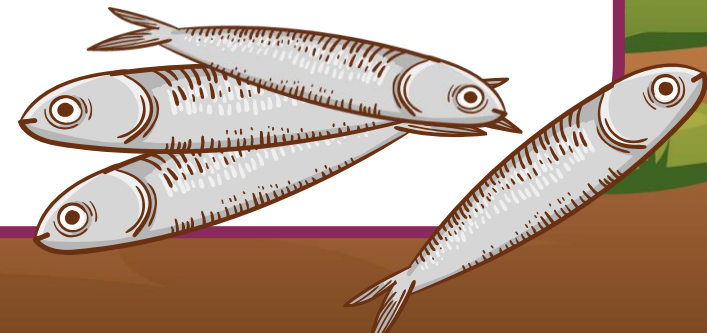
ครูแรมเดือน บุญชู

โครงการวรรณศิลป์ (๓)

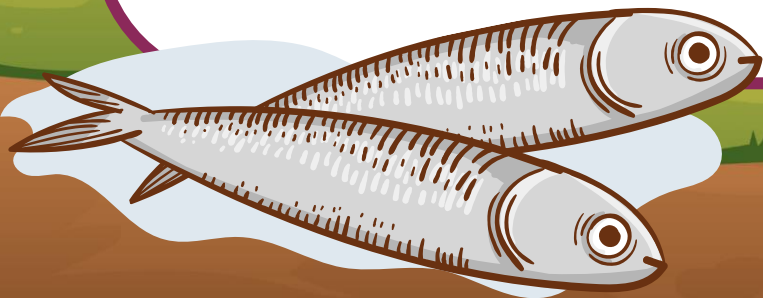

พ่อบ้านกลับจากทำงาน มีพวงปลาหูตัวเล็ก ๆ ถือ
ติดมือมา ๔ - ๕ ตัว เขาถือนั้นมาด้วยความภูมิใจเหมือน
บ่อกำลังยกหมูหันมาเลี้ยงคนในเหล่า ปลาหู ๔ - ๕ ตัว
นั้นมันเล็กเสียจริง ๆ และดูเหมือนปลาหูอดอาหาร ซึ่งถ้า
ข้าพเจ้าเป็นแมวกก็แทบจะไม่อยากขอรับประทาน
ครอบครัวนั้นมีลูกหลายคนยังเล็ก ๆ ทั้งนั้น

นีกอยู่ในใจว่าจะพอกินได้อย่างไร แต่ถึงกระนั้นแม่บ้าน
ก็รับของขวัญจากตลาดด้วยกิริยาอาการยินดีเหมือน
นางสาวไทยรับมงกุฎ แล้วเธอได้นำปลาหุไปล้าง
ทำความสะอาด

ครอบครัวเหนือน้ำคร่ำ : ศิลปะในการใช้ชีวิตของหม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช

คำถามชวนคิด

จากบทความ
มีการบรรยายและ
การพรรณนาอย่างไร

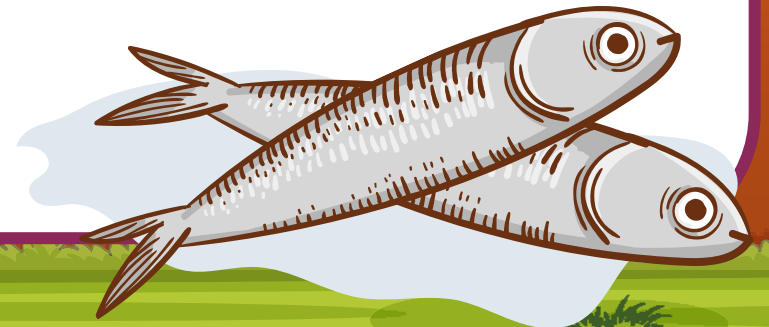

วิเคราะห์การบรรยายและการพรรณนาจากบทความ

การบรรยาย

พ่อบ้านได้กลับจากทำงาน และถือปลาหูที่ซื้อจาก
ตลาด มาให้แม่บ้านนำไปประกอบอาหารให้กับลูก ๆ
รับประทาน

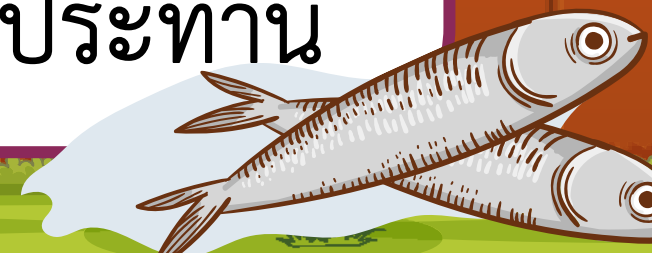

วิเคราะห์การบรรยายและการพรรณนาจากบทความ

การพรรณนา

๑. พรรณนาลักษณะของปลาหู ๔-๕ ตัวในพวงที่มีขนาดเล็กมากเหมือนปลาหูอดอาหาร
๒. พรรณนาถึงอารมณ์ความรู้สึกที่ภาคภูมิใจของพ่อบ้านที่ได้เอามาให้ลูกและภรรยารับประทาน

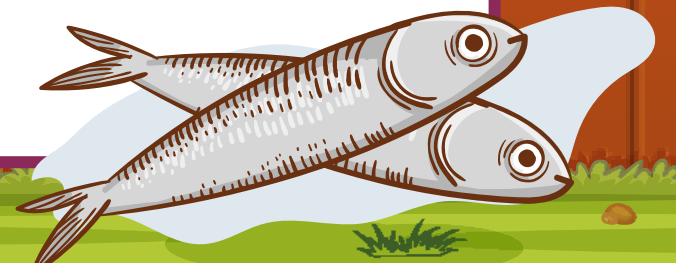

วิเคราะห์การบรรยายและการพรรณนาจากบทความ

การพรรณนา

๓. มีการใช้ภาพพจน์ เช่น เปรียบการถือปลาหูของพ่อบ้านเหมือนบ่อยยกหมูหันมาเลี้ยงคนในเหล่า เปรียบอาการดีใจของแม่บ้านเหมือนนางสาวไทยได้รับมงกุฏ

ทบทวนความรู้

เรื่อง

การเขียนบรรยายและการเขียนพรรณนา

ทบทวนความรู้

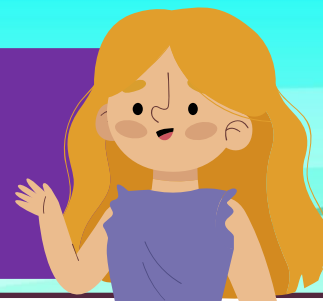
การเขียนบรรยาย

มีความหมายว่าอย่างไร

การเขียนบรรยาย หมายถึง

คือ การเขียนเล่าเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งที่เกิดขึ้น เพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพเหตุการณ์ ช่วงเวลา สถานที่ บุคคล สภาพแวดล้อม ตลอดจนเหตุและผลที่เกิดเหตุการณ์นั้น ๆ

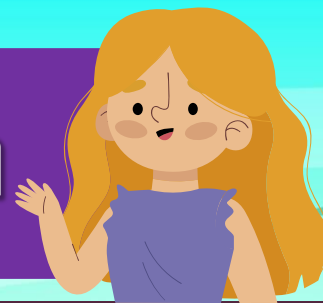
ทบทวนความรู้

การเขียนพรรณนา
มีความหมายว่าอย่างไร

การเขียนพรรณนา หมายถึง

คือ การเขียนเล่าเรื่องโดยสอดแทรก
อารมณ์ ความรู้สึกของผู้เขียน อธิบาย
รายละเอียดของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ด้วยถ้อยคำที่
ไพเราะ เกิดจินตภาพ เห็นความเคลื่อนไหว
จำนวน สี ขนาด และได้ยินเสียง

กิจกรรม

วิเคราะห์งานเขียน
“ครอบครัวเหนือน้ำคร่ำ”

ครอบครัวเหนือน้ำคร่ำ

เมื่อข้าพเจ้านั่งลงตามคำเชิญ พ่อบ้านลุกขึ้นไปหยิบถ้วยแก้วน้ำ
ซึ่งเก็บไว้ในตู้กระจก ไม่มีฝุ่นจับแล้วแต่ยังเอาผ้าสะอาดมาเช็ดก่อนที่
จะตักน้ำจากตุ่มน้ำฝนมาให้ข้าพเจ้า ในบ้านเหนือน้ำคร่ำ ๑ พุทธศั
นันั้น ทุกสิ่งทุกอย่างสะอาดไปหมด คนในบ้านก็สะอาดทุกคนทั้งเด็ก
และผู้ใหญ่ ก่อนนั่งลงรับประทานอาหารข้าวกับปลาหู

ครอบครัวเหนือน้ำคร่ำ

แม่ยังบังคับให้ลูก ๆ ล้างมือเสียก่อน มองลงไปดูข้างล่างที่น้ำคร่ำ ทำให้รู้สึกว่าคุณชีวิตในบ้านน้อย ๆ นั้นเหมือนกับดอกบัวบานแล้วพ้นจากตม ระหว่างนั้นปลาทุซึ่งกำลังทอดอยู่ในกระทะก็เริ่มส่งกลิ่น ทำทนายความหิว ลูกที่โตแล้วเข้าห้องไปเอาเสื้อจันทบูรออกมาปู แล้วนำช้อนสังกะสีจัดวางครบจำนวนสมาชิกในครอบครัว

ศิลปะในการใช้ชีวิตของหม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช

วิเคราะห์เรื่องครอบครัวเหนือน้ำคร่ำ

การบรรยาย

ผู้เล่าได้ถูกเชิญไปนั่งในบ้านที่อยู่เหนือน้ำคร่ำ พ่อบ้านได้ตักน้ำจากตุ่มมาให้ดื่ม ภายในบ้านที่สะอาดทุกคนในครอบครัวกำลังจัดเตรียมสำรับ เพื่อที่จะรับประทานอาหาร

วิเคราะห์เรื่องครอบครัวเหนือน้ำคร่ำ

การพรรณนา

๑. พรรณนาถึงความสะอาดภายในบ้าน
๒. ใช้ภาพพจน์เปรียบบ้านที่เหนือน้ำคร่ำ ๑ ฟุต
เหมือนดอกบัวบานที่พ้นจากตม
๓. พรรณนาถึงกลิ่นหอมของปลาทุทอด

กิจกรรม

**วิเคราะห์การบรรยายและการพรรณนา
จากบทอ่านน่ารู้**

ใบงานที่ ๓ เรื่อง การบรรยายและการพรรณนาในสังกัดสื่อบันทึกสาร
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง สื่อบันทึกสาร
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง โวหารวรรณศิลป์ (๓)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท ๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์การบรรยายและการพรรณนาจากงานเขียนที่กำหนดให้ถูกต้อง

๑. ชายผู้หนึ่งยืนตรงเป็นสง่าขามั่นคงอยู่ข้างๆ ศาลาหลังเล็กขนาดคนเพียง ๑ คนอยู่ได้ มีมืออีกข้าง
 นั้นถือปืนเด่นจนน่าเกรงขามเข้ากับเสื้อสีเขียวเข้มของเขา

ลักษณะการบรรยาย

.....

ลักษณะการพรรณนา

.....

๒. หมวกสีขาวบริสุทธิ์รับกับใบหน้าขาวผ่องและรอยยิ้มใจดี เธอเดินเข้รลเดินมาข้าง ๆ ชายชรา
 แล้วหยิบสำลีสีขาวบริสุทธิ์เหมือนชุดของเธอวนที่แขนชายผู้ นั้น

ลักษณะการบรรยาย

.....

ลักษณะการพรรณนา

.....

๓. ไม่รีเวียด้ามยาวตัวตึงควับ! สตรีวัยกลางคนเดินมองตาเขม็งใส่เด็กน้อยที่กำลังเขียนหนังสืออยู่
 บนโต๊ะเรียนอย่างเกร็งๆ เพราะกลัวจะถูกดูว่าทำงานไม่เรียบร้อย

ลักษณะการบรรยาย

.....

ลักษณะการพรรณนา

.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๓

เรื่อง การบรรยายและการพรรณนา ในสังกัดสื่อบันทึกสาร

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

รูปแบบกิจกรรม

๑. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔ - ๕ คน
๒. ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์การบรรยายและการพรรณนาจากบทอ่านนั้รู้ ผ่านใบงานเรื่อง การบรรยายและการพรรณนาในสังเกตสื่อบันทึกสาร

ใบงานที่ ๓ เรื่อง การบรรยายและการพรรณนาในสังกัดสื่อบันทึกสาร
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง สื่อบันทึกสาร
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง โวหารวรรณศิลป์ (๓)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท ๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์การบรรยายและการพรรณนาจากงานเขียนที่กำหนดให้ถูกต้อง

๑. ชายผู้หนึ่งยืนตรงเป็นสง่าขามั่นคงอยู่ข้างๆ ศาลาหลังเล็กขนาดคนเพียง ๑ คนอยู่ได้ มีมืออีกข้าง
 นั้นถือปืนเด่นจนน่าเกรงขามเข้ากับเสื้อสีเขียวเข้มของเขา

ลักษณะการบรรยาย

.....

ลักษณะการพรรณนา

.....

๒. หมวกสีขาวบริสุทธิ์รับกับใบหน้าขาวผ่องและรอยยิ้มใจดี เธอเดินเข้มนรถเข็นมาข้าง ๆ ชายชรา
 แล้วหยิบสำลีสีขาวบริสุทธิ์เหมือนชุดของเธอวนที่แขนชายผู้ นั้น

ลักษณะการบรรยาย

.....

ลักษณะการพรรณนา

.....

๓. ไม่รีเวียด้ามยาวตัวตึงควับ! สตรีวัยกลางคนเดินมองตาเขม็งใส่เด็กน้อยที่กำลังเขียนหนังสืออยู่
 บนโต๊ะเรียนอย่างเกร็งๆ เพราะกลัวจะถูกดูว่าทำงานไม่เรียบร้อย

ลักษณะการบรรยาย

.....

ลักษณะการพรรณนา

.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๓

เรื่อง การบรรยายและการพรรณนา ในสังกัดสื่อบันทึกสาร

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

การบรรยายและการพรรณนาในสังเกตสื่อบันทึกสาร

๑. ชายผู้หนึ่งยืนตรงเป็นสง่าขามั่นคงอยู่ข้าง ๆ ศาลาหลังเล็กขนาดคนเพียงหนึ่งคนอยู่ได้ มืออีกข้างนั้นถือปืนเด่นจนวน่าเกรงขามเข้ากับเสื้อสีเขียวเข้มของเขา

๒. หมวกสีเขียวบริสุทธิ์รับกับใบหน้าขาวผ่องและรอยยิ้มใจดี เธอเดินขึ้นรถเข็นมาข้าง ๆ ชายชราแล้วหยิบสำลีสีขาวบริสุทธิ์เหมือนชุดของเธอถววนที่แขนชายผู้นั้น

การบรรยายและการพรรณนาในสังเกตสืบบันทึกสาร

๓. ไม่เรียวด้ามยาวตวัดดังควับ! สตรีวัยกลางคนเดินมองตาเขม็งใส่เด็กน้อยที่กำลังเขียนหนังสืออยู่บนโต๊ะเรียนอย่างเกร็ง ๆ เพราะกลัวจะถูกดูว่าทำงานไม่เรียบร้อย

๔. ไฟลุกฉ่าท่วมสูงเกือบถึงเพดาน ผู้ชายคนหนึ่งหยิบกุ่ม หอย ปู ปลา เทลงในกระทะแล้วใช้ช้อนมือตวัดให้วัตถุดิบคลุกเคล้ากันดี จากนั้นจึงตักใส่จานพร้อมเสิร์ฟ

การบรรยายและการพรรณนาในสังเกตสื่อบันทึกสาร

๕. โต๊ะเตี้ยนั้นถูกวางด้วยกระดาษการ์ดหลายใบ ผู้หญิงผมยาวตัดม้วนเป็นลอน กำลังจับมือคนที่นั่งตรงหน้าพลาจหลับตาสักครู่จึงลืมตาแล้วให้เปิดไฟที่อยู่ตรงหน้า

๖. สายน้ำวันนี้ไหลเอื่อย คุณลุงยืนอยู่บนเรืออย่างผู้ที่ชำนาญในการทรงตัว จากนั้นจึงใช้ตาข่ายตาถี่เหวี่ยงลงคลองอย่างรวดเร็วแล้วจึงสาวเชือกขึ้นบนเรือ

กิจกรรมนำเสนอ

วิเคราะห์การบรรยายและการพรรณนา
จากบทอ่านนำรู้

การบรรยายและการพรรณนาในสังเกตสื่อบันทึกสาร

ชายผู้หนึ่งยืนตรงเป็นสง่าขามั่นคงอยู่ข้าง ๆ ศาลาหลังเล็ก
ขนาดคนเพียงหนึ่งคนอยู่ได้ มืออีกข้างนั้นถือปืนเด่นจน
น่าเกรงขามเข้ากับเสื้อสีเขียวเข้มของเขา

การบรรยายและการพรรณนาในสังเกตสื่อบันทึกสาร

ลักษณะการบรรยาย

ชายผู้หนึ่งยืนตรงอยู่
ข้าง ๆ ศาลา ในมือถือปืน
เด่นจนน่าเกรงขาม

ลักษณะการพรรณนา

๑. ลักษณะการยืนที่สูง่า มั่นคง
๒. ลักษณะของศาลาที่มีขนาดเล็ก
๓. ลักษณะการแต่งกายสีเสื้อที่
บ่งบอกว่าประกอบอาชีพทหาร

การบรรยายและการพรรณนาในสังเกตสื่อบันทึกสาร

ไม่เรียวด้ามยาวตวัดตั้งควับ! สตรีวัยกลางคนเดินมอง
ตาเขม็งใส่เด็กน้อยที่กำลังเขียนหนังสืออยู่บนโต๊ะเรียนอย่าง
เกร็ง ๆ เพราะกลัวจะถูกดูว่าทำงานไม่เรียบร้อย

การบรรยายและการพรรณนาในสังเกตสื่อบันทึกสาร

ลักษณะการบรรยาย

สตรีวัยกลางคนเดิน
มองเด็กน้อยที่กำลังเขียน
หนังสืออยู่บนโต๊ะเรียน
อย่างเกร็ง ๆ

ลักษณะการพรรณนา

๑. ลักษณะการถือไม้เรียว
๒. ลักษณะท่าทางการมองของ
สตรีที่มองเด็กน้อย
๓. ความรู้สึกกลัวของเด็กน้อย

การบรรยายและการพรรณนาในสังเกตสื่อบันทึกสาร

สายน้ำวันนี้ไหลเอื่อย คุณลุงยืนอยู่บนเรืออย่างผู้
ชำนาญในการทรงตัว จากนั้นจึงใช้ตาข่ายตาถี่เหวี่ยงลง
คลองอย่างรวดเร็วแล้วจึงสาวเชือกขึ้นบนเรือ

การบรรยายและการพรรณนาในสังเกตสื่อบันทึกสาร

ลักษณะการบรรยาย

คุณลุงยืนอยู่บนเรือ
จากนั้นจึงใช้ตาข่ายเหวี่ยง
ลงคลอง แล้วจึงสาวเชือก
ขึ้นบนเรือ

ลักษณะการพรรณนา

๑. ลักษณะสายน้ำที่ไหลช้า ๆ
๒. ลักษณะท่าทางการยืนทรงตัว
และการเหวี่ยงตาข่ายของคุณลุง
๓. ลักษณะของตาข่ายที่ตาถี

สรุปความรู้

การบรรยาย คือ การเล่าเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งที่เกิดขึ้น เพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพเหตุการณ์ ช่วงเวลา สถานที่ บุคคล สภาพแวดล้อม ตลอดจนเหตุและผลที่เกิดเหตุการณ์นั้น ๆ

การพรรณนา คือ การเล่าเรื่องโดยสอดแทรกอารมณ์ ความรู้สึกของผู้เขียน อธิบายรายละเอียดโดยใช้ภาษาที่เป็น ถ้อยคำสละสลวย เพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพและรู้สึกไปด้วย

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

อาหารวรรณศิลป์ (๕)

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. หนังสือเรียนรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
๒. ใบงานที่ ๔ เรื่อง การเขียนบรรยายและการเขียนพรรณนา
จากวรรณคดี

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

